

DOET U MEE?

**NEDERLAND
SCHULDENZORGVRIJ
STAD VOOR STAD
STAP VOOR STAP**

HOE WORD JE RIJK? IMPACTMETING 2025

HOE WORD JE RIJK?

IMPACTMETING

2025

Deloitte.

SCHULDENLAB NL

HOE WORD JE RIJK?

IMPACTMETING

2025

HOE WORD JE RIJK?

IMPACTMETING

2025

COLOFON

Copyrights SchuldenlabNL/Deloitte

Niets zonder toestemming overnemen en vermenigvuldigen

Contact info@schuldenlab.nl

www.schuldenlab.nl

Deloitte.

SCHULDENLAB NL

INTRODUCTIE

Voor u ligt het plan van aanpak voor de impactmeting van 'hoe word je rijk?'. Deze impactmeting is uitgevoerd door deloitte in opdracht van schuldenlabnl

1

SITUATIE

In Nederland worden jongeren wettelijk financieel handelingsbekwaam zodra ze 18 jaar zijn, maar veel kwetsbare jongeren op bijvoorbeeld het speciaal onderwijs, vmbo of mbo, beschikken niet over voldoende kennis en handelingsbegrip om de overgang naar 18 jaar financieel soepel te laten verlopen. Het onderwijsprogramma 'Hoe word je rijk?' is ontwikkeld om jongeren te ondersteunen op weg naar financiële zelfstandigheid en schulden te voorkomen.

2

BEHOEFTE

Alle jongeren zijn volgens de wet financieel handelingsbekwaam wanneer zij 18 worden. Voor veel jongeren is financieel zelfstandig worden op dat specifieke moment echter een grote uitdaging. Om betalingsproblemen te voorkomen is het belangrijk dat jongeren voor hun 18e leren hoe ze om moeten gaan met geld. Niet alleen ouders, maar ook scholen hebben hierin een rol. 'Hoe word je rijk?' biedt daarom een onderwijsaanpak over financiële zelfredzaamheid voor jongeren van 12 tot en met 19 jaar oud met als doel schulden te voorkomen, met name wanneer zij 18 jaar oud worden en financieel verantwoordelijk zijn. Het programma is ontwikkeld in samenwerking met het onderwijs, maatschappelijke dienstverlening, schuldhulpverlening, de politie, gemeenten en leerlingen zelf.

3

VRAAGSTELLING

'Hoe word je rijk?' heeft een impactmeting laten uitvoeren om te meten wat de maatschappelijke impact is van het programma. Deze impactmeting bestaat naast een kwalitatieve beschrijving van de maatschappelijke impact uit een kwantitatieve analyse die een beeld geeft van de gerealiseerde en toekomstige verwachte impact op micro- en macro-economisch niveau.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	9
Methode	14
Kwalitatieve impact	00
Macro-economische impact	00
Micro-economische impact	00
Conclusies en vervolgstappen	00
Appendix	00

SAMENVATTING

SAMENVATTING

‘Hoe word je rijk?’ helpt jongeren op weg naar een schuldenvrije toekomst.

‘Hoe word je rijk?’

DOELGROEP

Ongeveer **1 op de 5 jongeren**¹ in Nederland had in 2022 te maken met **ernstige betalingsproblemen**². Zij komen vaak in de problemen door bijvoorbeeld boetes, contracten, de zorgverzekering en incassotrajecten.

Om te voorkomen dat **kwetsbare jongeren** in de schulden komen richt ‘Hoe word je rijk?’ zich op kwetsbare leerlingen van **12 tot en met 19 jaar** oud in het **praktijkonderwijs**, het **speciaal onderwijs**, het **vmbo** en het **mbo-niveau 1 en 2**. Het zijn met name jongeren met een praktijkgerichte opleiding die risico lopen op schulden³.

WERKWIJZE

‘Hoe word je rijk?’ biedt een zorgvuldig uitgedachte **onderwijsaanpak** die leerlingen de **noodzakelijke tools** mee geeft om schulden te voorkomen wanneer zij **18 jaar** worden.

De **onderwijsaanpak** bestaat uit **interactieve** lessen omtrent de **onderwerpen** en **oorzaken** van **schulden** makende **patronen**.

Ook worden leerlingen **direct geholpen** met de **randvoorwaarden** van **financiële zelfredzaamheid**, zoals door het gezamenlijk **aanvragen van DigiD**.

OUTPUT

‘Hoe word je rijk?’ zorgt voor verbeterde **financiële begeleiding** van leerlingen in de **overgang naar 18 jaar**, met als output:

- Verandering in **kennisniveau**, **handelingsbegrip**, en **actiebereidheid** onder leerlingen om schulden te voorkomen.
- **Directe acties** ondernomen om de **randvoorwaarden** van **financiële zelfredzaamheid** te waarborgen (bijv. aanvragen DigiD).
- Leerlingen vragen **tijdig om hulp**, weten wat ze moeten doen, zijn **zelfredzaam** en kiezen ervoor om **geen schulden** te maken.

1) Met ‘jongeren’ wordt hier bedoeld jongeren van 18 tot 26 jaar; 2) Nibud, 2022; 3) Nibud, 2021

SAMENVATTING

Kwetsbare Jongeren kunnen bij money start terecht voor een sluitende aanpak en doorlopende leerlijn voor financiële zelfredzaamheid om te voorkomen dat zij in de schulden raken.

Sluitende aanpak preventie van schulden - Money Start

Onderdelen onderwijsprogramma ‘Hoe word je rijk?’			
Onderbouw		Bovenbouw	
Sociale media (incl. BNPL ¹)		Studiefinanciering	Boetes
Budgetteren		Zorgtoeslag	Fraude
Geld spel		Incassotraject	Contracten
		Geweld en schadevergoedingen	

12 - 19 jaar

- In 2024 hebben al meer dan **69.000 leerlingen** hebben deelgenomen aan de onderwijsaanpak van ‘Hoe word je rijk?’
- De leerlingen krijgen les op **onderwerpen** die het **vaakst** leiden tot schulden

17,5 - 19 jaar

- Voor leerlingen die na deelname aan ‘Hoe word je rijk?’ meer ondersteuning nodig hebben biedt het programma **‘Samen 18 worden’** een manier om in **kleine groepjes** onder begeleiding de **belangrijkste zaken** regelen die horen bij het 18 jaar worden

17,5-19 jaar

- **Kwetsbare jongeren** die na deelname aan ‘Hoe word je rijk?’ en ‘Samen 18 worden’ nog niet **zelfredzaam** zijn en onvoldoende steun hebben aan hun eigen netwerk worden gekoppeld aan een **‘Geld Gappie’**
- Een Geld Gappie is een **persoonlijke, professionele begeleider** die de leerling anderhalf jaar intensief begeleidt bij alle administratieve stappen die volgen op het **meerderjarig** worden

Bewind/
Budgetbeheer >
18 jaar

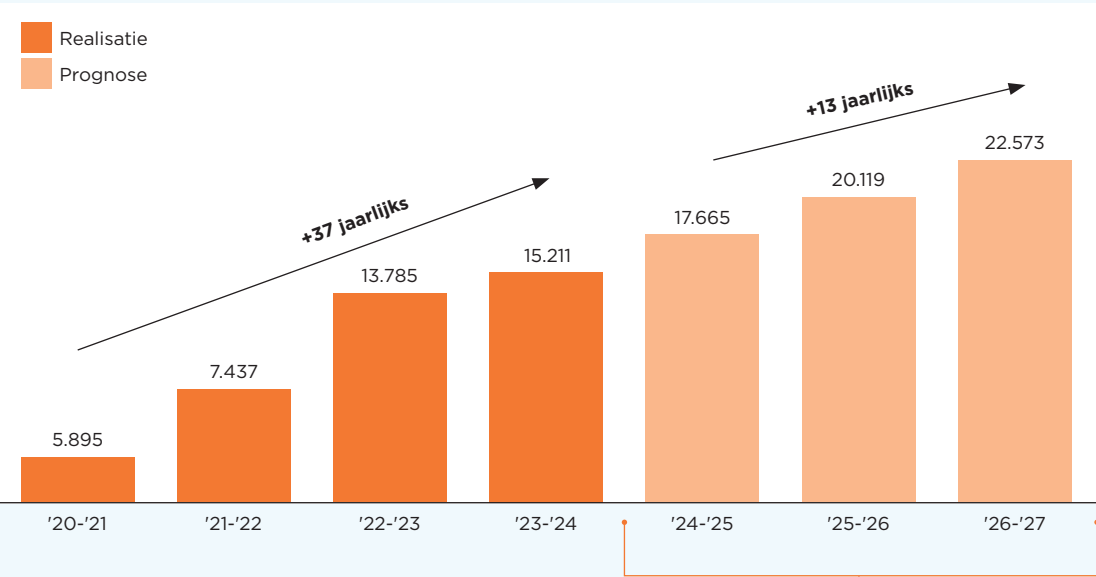
- Indien hierna nog meer ondersteuning nodig is kunnen leerlingen tussen 19 en 20 jaar oud worden doorverwezen naar **bewindvoering** of **budgetbeheer**

Bron: Workshop ‘Hoe word je rijk?’, website Moneystart | 1) Buy now pay later

SAMENVATTING

‘Hoe word je rijk?’ laat over de jaren een substantiële groei zien, in de komende jaren wordt er uitgegaan van een gemiddelde groei van ongeveer drie gemeenten per jaar.

Deelnemers ‘Hoe word je rijk?’
(Schooljaren ‘20-’21 t/m ‘26-’27)

De **groeiambitie** is gebaseerd op de **gemiddelde groei** van **drie gemeenten** per jaar, met in totaal 818 leerlingen per gemeente per jaar¹. Om aan deze groei te voldoen maakt ‘Hoe word je rijk?’ effectief gebruik van **parttime** werkende **professionals** die op **ZZP-basis 1 tot 2 dagen** per week beschikbaar zijn om les te geven. ‘Hoe word je rijk?’ kent een **overschot aan docenten** en hanteert een wachtlijst voor het aannemen van **nieuwe docenten**.

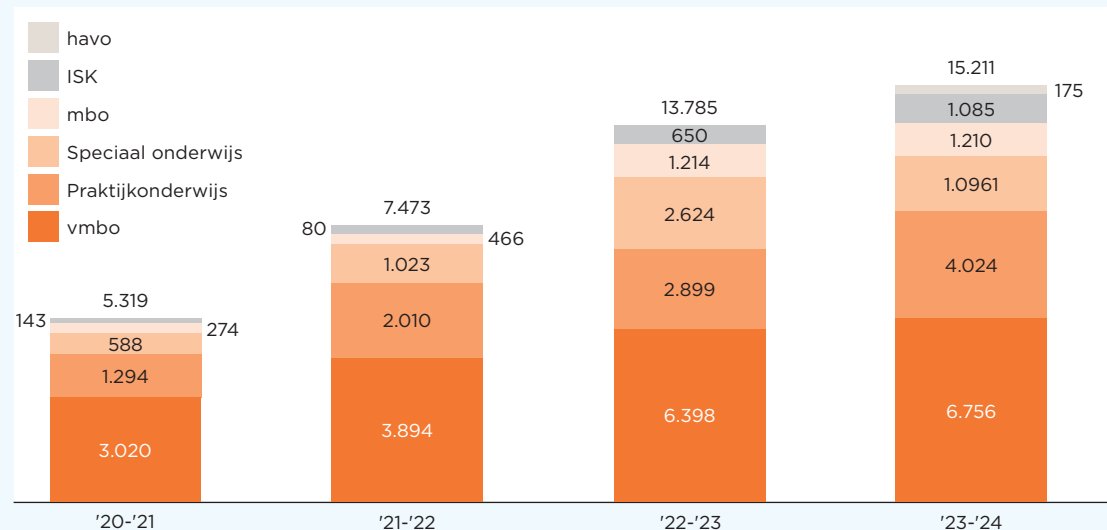
1) Gebaseerd op de gemiddelde stijging in gemeentes en leerlingen tussen schooljaar ‘20-’21 en ‘23-’24 Bron: Deloitte analyse gebaseerd op data van ‘Hoe word je Rijk?’

SAMENVATTING

De meeste leerlingen die deelnemen aan 'Hoe word je rijk?' volgen een vmbo opleiding of praktijkonderwijs.

Deelnemers per opleidingsniveau

(Schooljaren '20-'21 t/m '23-'24)

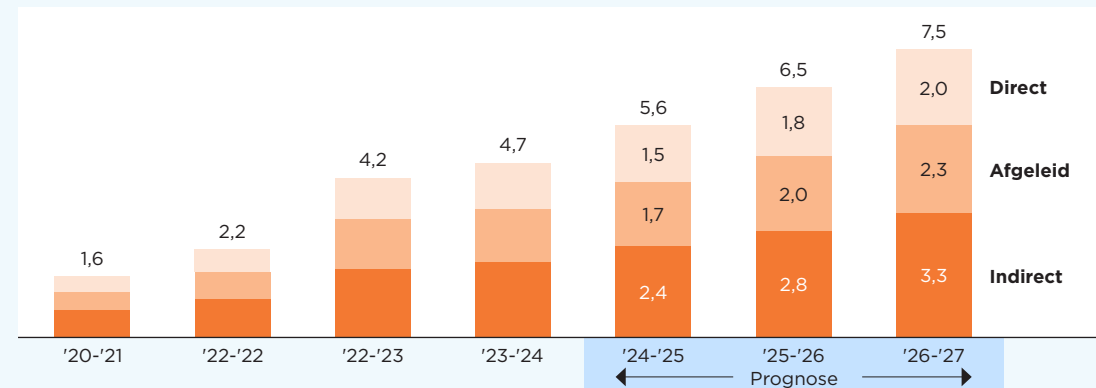

SAMENVATTING

In schooljaar 2026-2027 bedraagt de macro-economische impact van 'Hoe word je rijk?' €7,5 miljoen en de micro- economische impact loopt op tot €21,4 miljoen.

Macro-economische impact¹

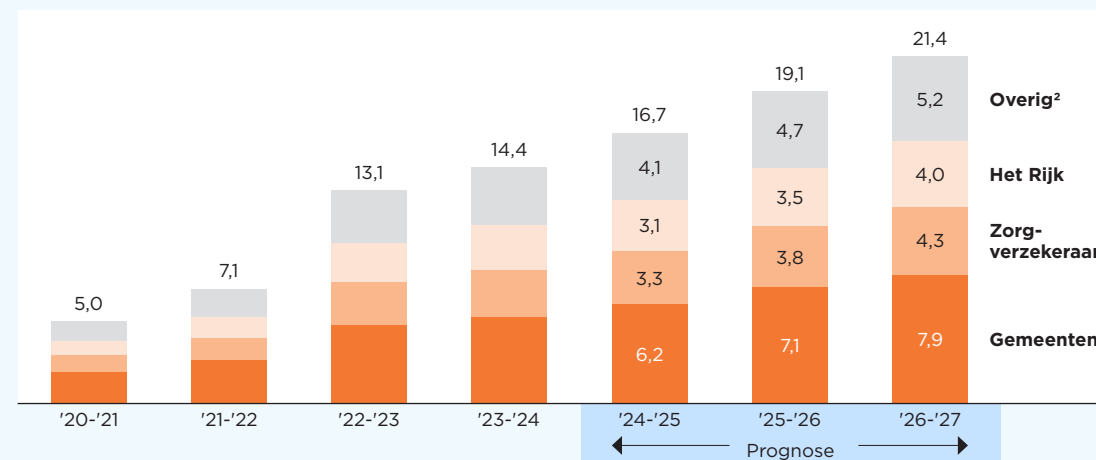
(€mln, midden scenario)

- De **macro-economische** impact groeit in de komende jaren consistent door tot €7,5mln in '26-'27. Deze groei wordt voornamelijk gedreven door de groei in het **aantal deelnemers** van 'Hoe word je rijk?' (naar 22.573 in '26-'27).
- Het grootste deel van de macro-economische impact bestaat uit het **indirecte effect** gevolgd door het **afgeleide effect** (€3,3mln en €2,3mln in '26-'27, respectievelijk).

Micro-economische impact

(€mln, midden scenario)

- De totale micro-economische impact loopt in de komende jaren consistent door tot **€21,4mln** in '26-'27 over een totaal van **22.573 verwachte deelnemers** in dat jaar.
- De **absolute baten** zijn het grootst voor **gemeenten met €7,9mln** in 2027 respectievelijk, voornamelijk gedreven door het minder gebruik maken van **bijstand** en **schuldhulpverlening**.

Noot: Zie appendix voor de berekeningen van de scenario's | 1) De afgeleide en indirecte impact zijn berekend aan de hand van multipliers toegepast op het directe effect. Deze multipliers zijn bepaald aan de hand van de input-output tabellen van het CBS;
2) De categorie 'Overig' bevat baten voor Schuldeisers (€5,2mln in '26-'27, gedreven door afschrijving schulden) en Werkgevers (€40k in '26-'27 gedreven door ziekteverzuim)

METHODE

METHODE

De totale impact van 'Hoe word je rijk' bestaat uit micro-economische impact en macro-economische impact.

Micro-economische impact

De impact van 'Hoe word je rijk?' op stakeholders. Een kwantificatie van deze micro-economische impact kan stakeholders inzicht geven in de economische gevolgen als zij zich aansluiten bij het initiatief. Een positieve micro-economische impact op stakeholders kan de opschaling van het initiatief bevorderen.

Verminderde voorzieningskosten voor gemeenten door verlaagde uitgaven aan schuldhulpverlening en andere sociale voorzieningen.

Verminderde zorgkosten door minder schuldzorgen (bijv. minder vaak naar de huisarts te hoeven gaan).

Voorkomen onderbenutting van toeslagen doordat leerlingen weten dat en hoe ze dit moeten aanvragen, en hebben aange-toond bereid te zijn dit te doen.

Macro-economische impact

De impact van 'Hoe word je rijk?' op de algehele productiviteit in Nederland, uitgedrukt in het Bruto Binnenlands Product (BBP). Een kwantificatie van deze macro-economische impact kan helpen bij het aantonen van de (economische) wenselijkheid van het initiatief en kan hiermee het draagvlak vergroten.

Direct effect: een deelnemer van 'Hoe word je rijk?' heeft hogere arbeidsproductiviteit wat zorgt voor additionele opbrengsten voor het BBP.

Indirect effect: hogere arbeidsproductiviteit in een bepaalde sector zorgt weer voor extra toegevoegde waarde in toeleverende sectoren.

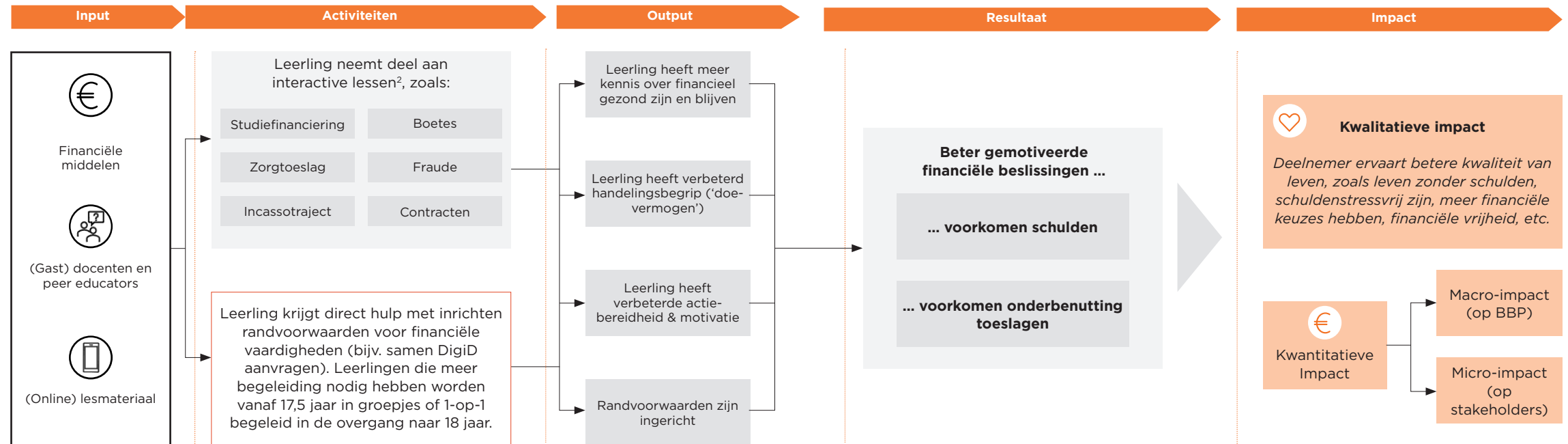
Afgeleid effect: hogere arbeidsproductiviteit zorgt voor meer vrij besteedbaar inkomen.

METHODE

'Hoe word je rijk?' is een onderwijsaanpak die jongeren helpt met het nemen van betere financiële beslissingen waardoor schulden en de onderbenutting van toeslagen voorkomen worden.

Theory of Change model 'Hoe word je rijk?'

1) 'Hoe word je rijk?' is onderdeel van een bredere aanpak ('Sluitende aanpak preventie van schulden') waarbij leerlingen pas losgelaten worden als ze aantoonbaar financieel zelfredzaam zijn; 2) Daarnaast volgen leerlingen lessen over geweld & schadevergoedingen, en biedt 'Hoe word je rijk?' de volgende onderbouwlessen aan: Social Media / Budgetplan / 'Hoe word je rijk?'

METHODE

Dankzij ‘Hoe word je rijk?’ nemen deelnemers betere financiële beslissingen en voorkomen daarmee zowel schulden als misgelopen baten, met ieder eigen effecten op macro- en micro-economisch niveau.

Macro- en micro-economisch effecten ‘Hoe word je rijk?’

Resultaten	Beter gemotiveerde financiële beslissingen ...				
	... voorkomen onderbenutting toeslagen en tegemoetkomingen Deelnemer weet door ‘Hoe word je rijk?’ beter hoe en waar je toeslagen en tegemoetkomingen aan kunt vragen en is daardoor meer bereid dit te doen (actiebereidheid)		... voorkomen schulden Deelnemer weet dankzij de lessen van ‘Hoe word je rijk?’ beter hoe schulden makende patronen bij bijvoorbeeld boetes en incassotrajecten werken en maken hierdoor minder schulden		
Les-onderdelen ¹	Zorgverzekering	Studiefinanciering	Zorg-toeslag	Studie-financiering	Incasso-traject
			Boetes	Fraude	Contracten
Macro-economische impact ‘B.V. Nederland’	Niet van toepassing, toeslagen leiden niet tot macro-economische impact		Stijging in arbeidsproductiviteit Deelnemer met schuldenrust kan meer (of voor meer geld) gaan werken (bijbaan of vaste baan) - Periode meer werken - Gem. salaris per deelnemer		
Micro-economische impact ‘Stakeholder’	Voorkomen onderbenutting Deelnemer weet door ‘Hoe word je rijk?’ hoe zorgtoeslag en studiefinanciering aan te vragen - Baten toeslagen per maand - % kans op eerder aanvragen		Voorkomen kosten voorzieningen Deelnemer met rust door voorkomen schulden maakt minder gebruik van voorzieningen (bijv. zorg en (schuld) hulpverlening) - Kosten voorzieningen per deelnemer - Vermindering in kosten		

1) Daarnaast volgen leerlingen lessen over geweld & schadevergoedingen, en biedt ‘Hoe word je rijk?’ de volgende onderbouwlessen aan: Social Media / Budgetplan / ‘Hoe word je rijk?’

KWALITATIEVE IMPACT

IMPACT OP DEELNEMERS

Leerlingen die de onderwijsaanpak volgen van 'hoe word je rijk?' ervaren meer zelfvertrouwen en motivatie om de overgang naar 18 goed te doorlopen en schulden te voorkomen...

Impact van 'Hoe word je rijk?' op deelnemers

'Hoe word je rijk?' zorgt voor....

- **Kansengelijkheid:** Kwetsbare leerlingen worden voorbereid en begeleid om de **financiële verantwoordelijkheid** die voortkomt uit de wettelijke eis dat jongeren vanaf **18 jaar financieel handelingsbekwaam zijn** goed te kunnen dragen en leren de voordelen van financiële planning.
- **Potentie tot groei:** jongeren zijn goed in staat om met de juiste begeleiding hun **financiële zelfredzaamheid** te verbeteren. Met name **kwetsbare** leerlingen (ISK, speciaal- en praktijkonderwijs) laten een sterke groei zien, ook bij de meer complexe financiële concepten.
- **Preventiebeleid:** dankzij 'Hoe word je rijk?' kan voorkomen worden dat leerlingen **uitvallen op school**. Daarnaast kan het programma over geweld & schadevergoedingen voorkomen dat leerlingen in aanraking komen met **politie** en **justitie, verslaving of criminaliteit**.
- **Een aanpak dicht bij de doelgroep:** Het programma van 'Hoe word je rijk?' sluit aan op de **leefwereld** van jongeren, met **digitale tools**, professionele films en verhalen van **leeftijdsgenoten** en **ervaringsdeskundigen**, waardoor de informatie beter beklijft.

...en dit brengt de deelnemer:

ZELFVERTROUWEN

- 'Hoe word je rijk?' zorgt dat deelnemers **meer zelfvertrouwen** krijgen in hun **eigen vermogen** om geldzaken op tijd te regelen als ze 18 zijn.
- Het verkrijgen van **financiële controle** draagt uiteindelijk bij aan een **betere mentale gezondheid** en vermindert de kans op **fysieke klachten**.

MOTIVATIE

- Leerlingen zijn **intrinsiek gemotiveerd** om de overgang naar 18 jaar goed te doorlopen en vinden het **belangrijk** hierover te leren
- Dankzij 'Hoe word je rijk?' krijgen ze de **handvatten** en **juiste kennis** over wat ze **wel** en **niet** moeten doen om in de **schulden** te komen.

IMPACT OP STAKEHOLDERS

... Daarnaast heeft 'Hoe word je rijk?' ook kwalitatieve impact op deelnemers en andere stakeholders die betrokken zijn bij schuldenproblematiek onder (kwetsbare) leerlingen.

Impact van 'Hoe word je rijk?' op stakeholders
(niet uitputtend)

FAMILIE

- Dankzij 'Hoe word je rijk?' worden ouders **ontzorgd** omdat deelnemers **beter gemotiveerde financiële beslissingen** maken en minder kans lopen op schulden. Zij leren **beter communiceren** over financiële zaken, wat **relaties** met **vrienden** en **familie** verbetert.
- De impact van 'Hoe word je rijk?' werkt ook weer door op **broertjes** en **zusjes** van deelnemers, omdat zij de **geleerde lessen** met hen kunnen delen en tips kunnen geven om betere **financiële keuzes** te maken.

SCHOLEN

- Door te voorkomen dat deelnemers schulden maken kunnen zij zich beter **concentreren** op school, wat leidt tot **verbeterde** prestaties en **minder schooluitval**. Ook bieden de lessen **openingen** voor **persoonlijke gesprekken** met deelnemers.
- 'Hoe word je rijk?' vormt een aanvulling op het **curriculum** van scholen.

GEMEENTEN

- 'Hoe word je rijk?' **verlicht** de (werk)druk op **gemeentelijke diensten** dankzij **verhoogde financiële stabiliteit** bij deelnemers, die beter voorbereid zijn op de **arbeidsmarkt**. Hierdoor ontstaat er meer geld en ruimte voor bijvoorbeeld **preventiebeleid**.
- Dankzij 'Hoe word je rijk?' ontstaat er meer **informatie** en **data** over de **doelgroep** waar gemeenten gebruik van kunnen maken.

HET RIJK

- Deelnemers van 'Hoe word je rijk?' weten beter hoe en waar zij hun **zorgverzekering** en **studiefinanciering** kunnen aanvragen wanneer zij 18 jaar oud worden. Dit zorgt ervoor dat **toeslagen beter** en **rechtvaardiger benut** worden.
- 'Hoe word je rijk?' vervult een onderdeel van de **zorgplicht** van het Rijk op het gebied van **financiële educatie** en **preventie** voor de meest **kwetsbare leerlingen**, daarnaast worden ook **justitie, rechters, politie** en **penitentiaire inrichtingen** ontzorgd.

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

IMPACT OP

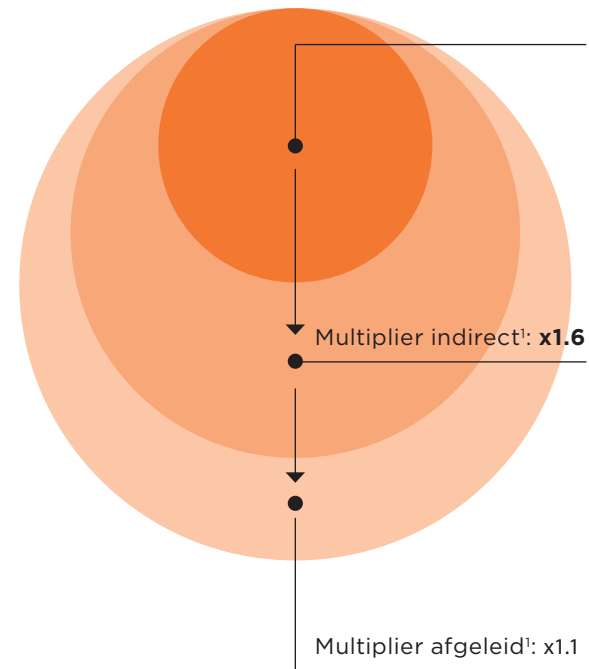
BBP VAN NEDERLAND

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

De macro-economische impact is de bijdrage van een deelnemer met verhoogde arbeidsparticipatie aan het BBP en bestaat uit een direct, indirect en afgeleid effect.

Macro-economische impact
(toelichting model)

DIRECT

Als een deelnemer meer gaat werken draagt de toegenomen bestedingsruimte van de deelnemer bij aan het Bruto Binnenlands Product (BBP) via:

- Meer inkomen uit werk (salaris bij een bedrijf, arbeidsuren).
- Hogere bedrijfswinsten (voorkomen afschrijvingen).

+

INDIRECT

Als een deelnemer meer gaat werken, bijvoorbeeld bij een bedrijf, koopt dit bedrijf in kwestie weer meer in bij andere bedrijven. De toegevoegde waarde die hieruit ontstaat wordt berekend door middel van een multiplier.

+

AFGELEID

Als een deelnemer bij een bedrijf gaat werken ontvangt deze salaris en levert door dit uit te geven ook een bijdrage aan het BBP. De toegevoegde waarde die hieruit ontstaat wordt berekend door middel van een multiplier.

Voorbeelden

Direct: Schuldenstress veroorzaakt verminderde arbeidsproductiviteit. Bij deelnemers van 'Hoe word je rijk?' kunnen schulden voorkomen worden, waardoor zij een hogere arbeidsproductiviteit hebben en daarmee meer toegevoegde waarde aan het BBP leveren.

Indirect: Het bedrijf waar de deelnemer gaat werken heeft voor deze deelnemer een extra laptop en softwarelicentie, wat weer ingekocht wordt bij andere bedrijven.

Afgeleid: De deelnemer heeft meer te besteden, wat uitgegeven kan worden aan bijvoorbeeld nieuwe kleding.

1) De multipliers zijn gebaseerd op de input-output tabellen van het CBS (standaard methodiek SEO). De hier weergegeven multipliers zijn bepaald door het gewogen gemiddelde te nemen op basis van totale uitgave

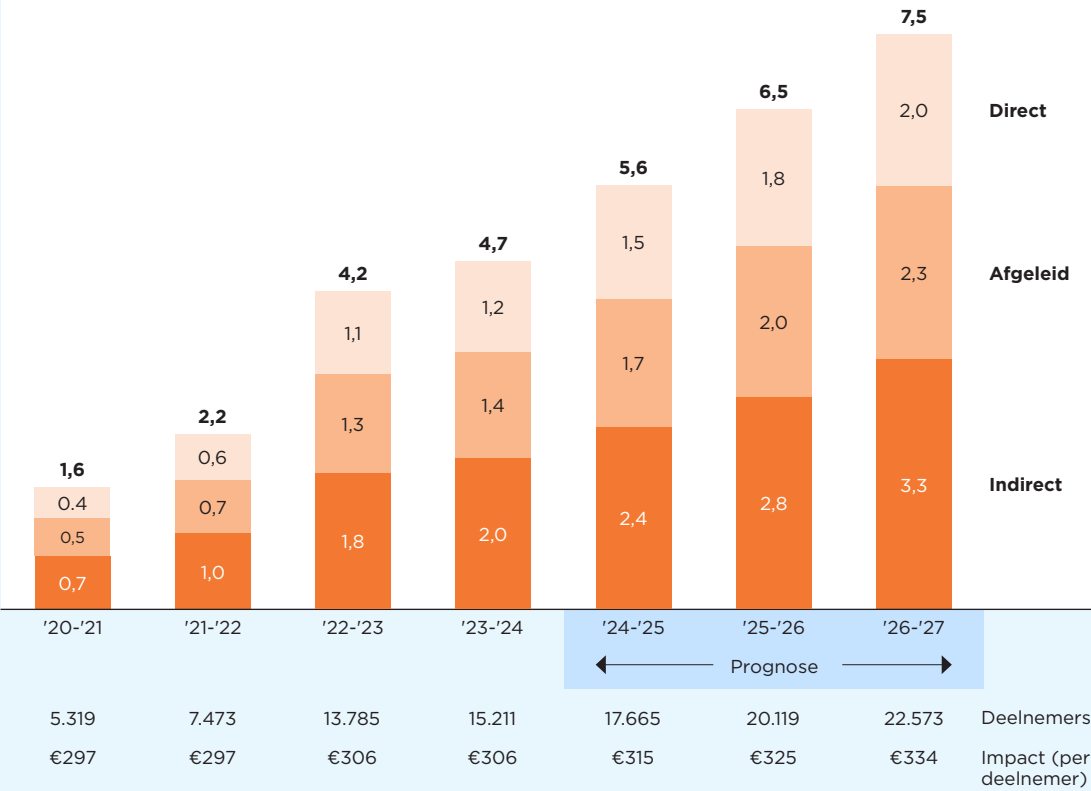
MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

De Impact van ‘Hoe word je rijk?’ op het BBP bedraagt €4,7 miljoen in schooljaar ‘23-’24 en groeit naar verwachting tot €7,5 miljoen in schooljaar ‘26-’27.

Macro-economische impact per resultaat¹

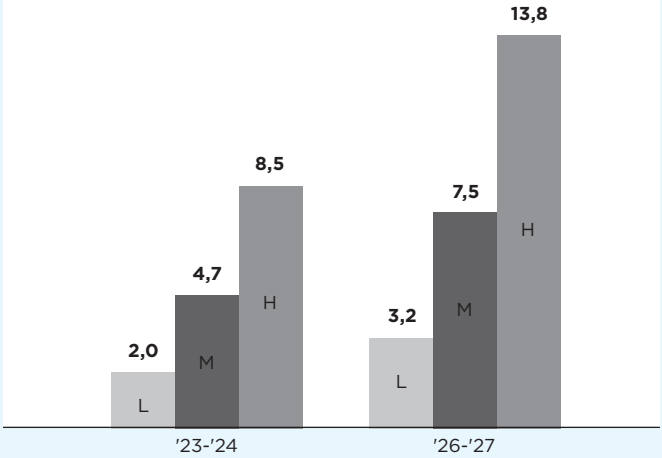
(€mln, schooljaren ‘20-’21 t/m ‘26-’27, midden scenario).

- De totale **macro-economische** impact van een deelnemer met verhoogde arbeidsparticipatie als gevolg van deelname aan ‘Hoe word je rijk?’ op het BBP bedraagt **€4,7mln** in schooljaar **’23-’24**. De macro-economische impact groeit naar verwachting door tot **€7,5mln** in schooljaar **’26-’27** door een toename in deelnemers.
- Het grootste deel van de macro-economische impact in ‘26-’27 wordt gedreven door het **indirecte effect** met **€3,3mln** (de additionele input die bedrijven nodig hebben als een deelnemer meer gaat werken, zoals de aanschaf van laptops), gevolgd door afgeleide effect (het effect dat een deelnemer met hogere arbeidsparticipatie meer te besteden heeft) met **€2,3mln** in schooljaar **’26-’27**.

Additionele scenario's (€mln)

De **macro-economische impact** is berekend voor een **laag (L)**, **midden (M)**, en **hoog (H)** scenario (zie appendix) afhankelijk van de manier waarop de **stijging in financiële beslissingen** als gevolg van deelname aan ‘Hoe word je rijk?’ wordt benaderd

Noot: Zie appendix voor de berekeningen van de scenario's | 1) De afgeleide en indirecte impact zijn berekend aan de hand van een multiplier toegepast op het directe effect. Deze multiplier is bepaald aan de hand van de input-output tabellen van het CBS;
2) Gebaseerd op een gemiddelde stijging in arbeidsproductiviteit van 2.3 uur per week voor jongeren als gevolg van schuldenrust (uit een andere impactmeting voor een vergelijkbare doelgroep uitgevoerd door Deloitte in opdracht van SchuldenlabNL)

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

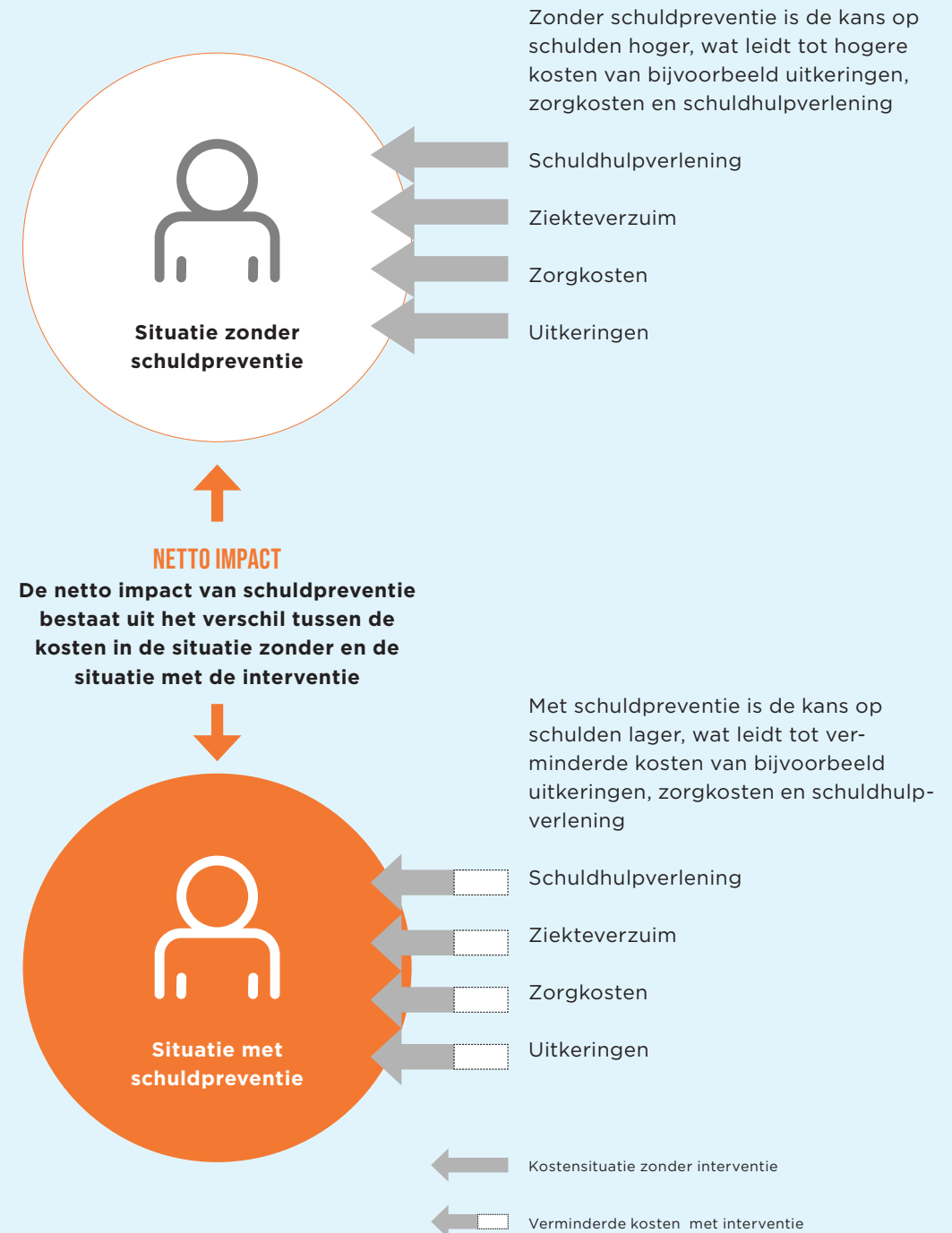
IMPACT OP STAKEHOLDERS

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De micro-economische impact van schuldpreventie op stakeholders bestaat uit onder andere verminderde kosten van bijvoorbeeld uitkeringen, zorgkosten en schuldhulpverlening

Micro-economische impact voor stakeholders
(toelichting model)

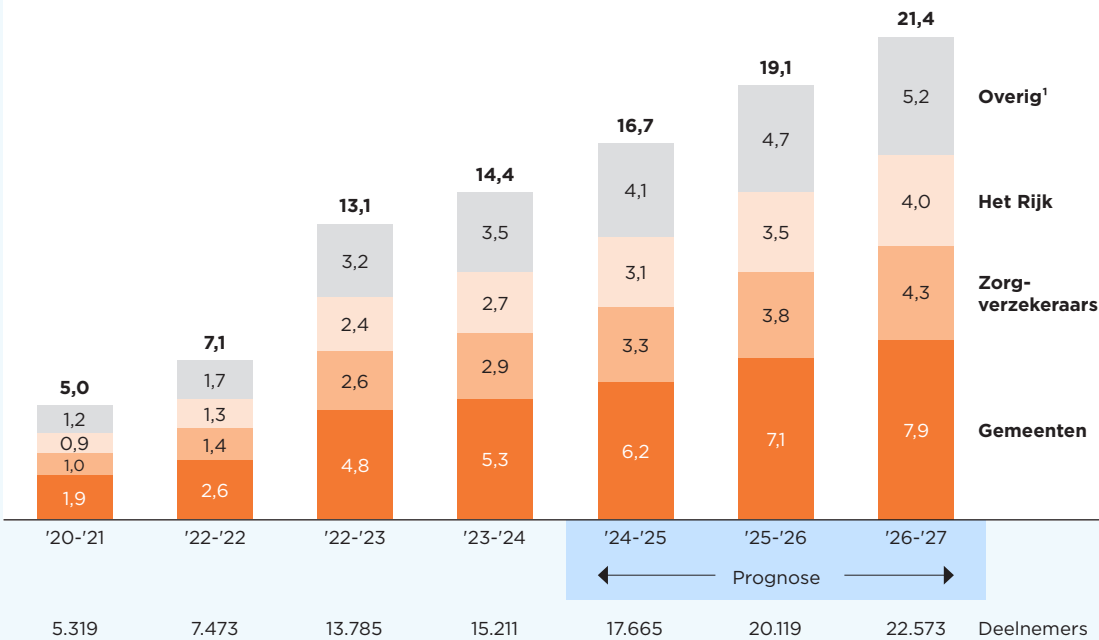

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De totale netto micro-economische impact van ‘Hoe word je rijk?’ loopt op tot €21,4 miljoen in ‘26-’27 met de grootste absolute baten voor gemeenten en het rijk

Micro-economische impact per stakeholder
(€mln, ‘20-’21 t/m ‘26-’27, midden scenario)

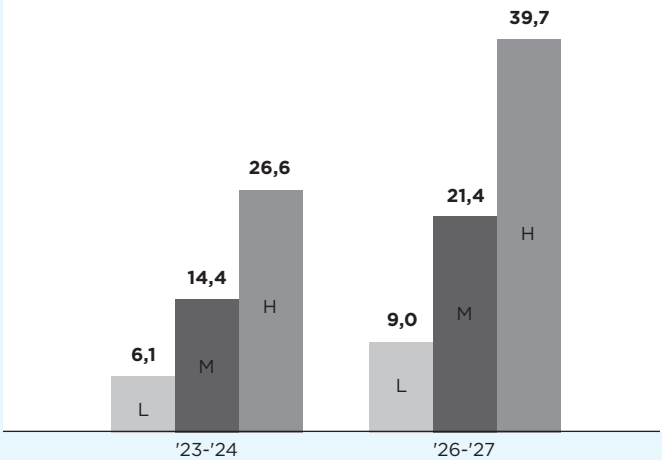
- De **micro-economische impact** van ‘Hoe word je rijk?’ bestaat uit het **voorkomen** van **onderbenutting** van **toeslagen** en **tegemoetkomingen** en het **voorkomen** van het gebruik van **voorzieningen** onder **deelnemers**
- De totale micro-economische impact bedraagt **€14,4mln** in ‘23-’24 en loopt op tot **€21,4mln** in ‘26-’27 over een totaal van **22.573 deelnemers** in dat schooljaar. Dit komt uit op een jaarlijkse impact per deelnemer van **€947**
- De **absolute baten**2 zijn het grootst voor **gemeenten** met **€7,9mln** in schooljaar ‘26-’27, gevolgd door **zorgverzekeraars** met **€4,3mln** in dat jaar

Noot: Zie appendix voor de berekeningen van de scenario's | 1) De categorie 'Overig' bevat baten voor Schuldeisers (€5,2m in '26-'27, gedreven door afschrijving schulden) en Werkgevers (€40k in '26-'27 gedreven door ziekteverzuim); 2) De term 'baten' verwijst naar het voordeel of nut voor stakeholders dat een interventie oplevert, bijvoorbeeld wanneer toeslagen door mensen en de samenleving worden benut, of wanneer voorzieningen efficiënter of minder worden ingezet.

Additionele scenario's (€mln)

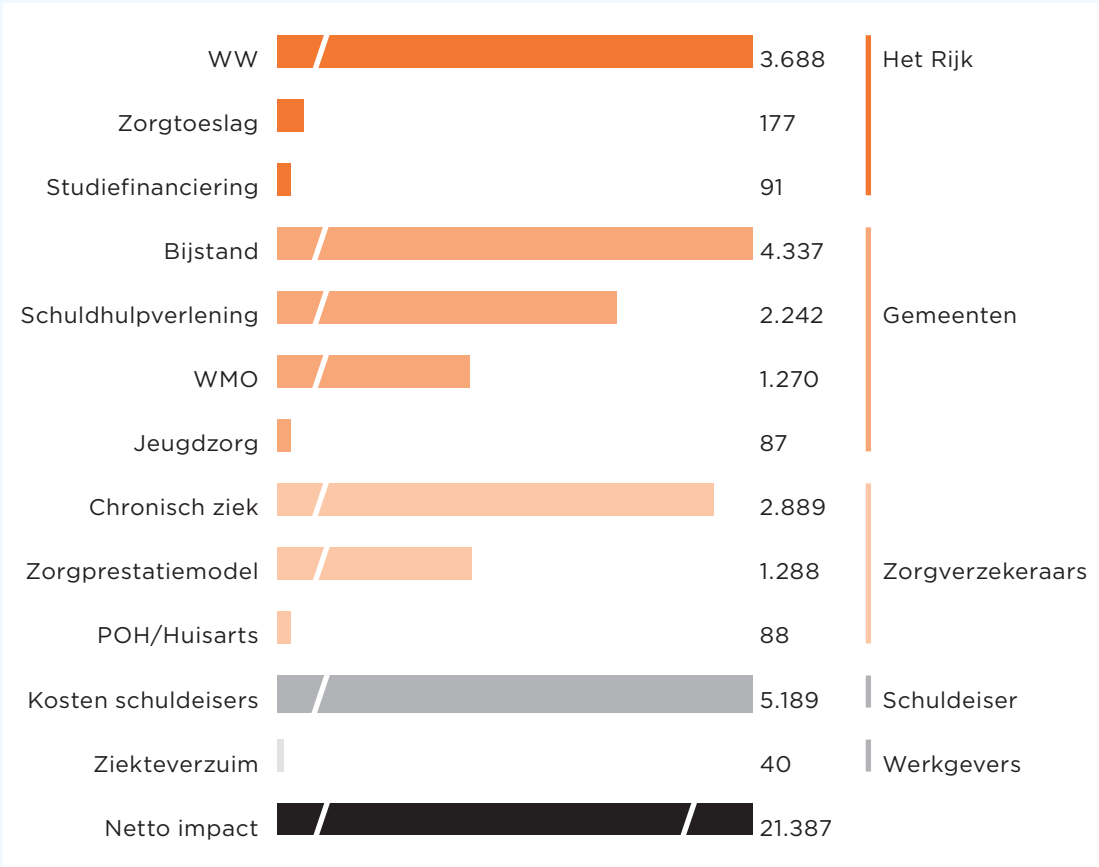
De **micro-economische impact** is berekend voor een **laag (L)**, **midden (M)**, en **hoog (H)** scenario afhankelijk van de manier waarop de **verandering** in (financiële) **beslissingen**, waaronder voor zorgtoeslag en studiefinanciering, als gevolg van deelname aan ‘Hoe word je rijk?’ wordt benaderd

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

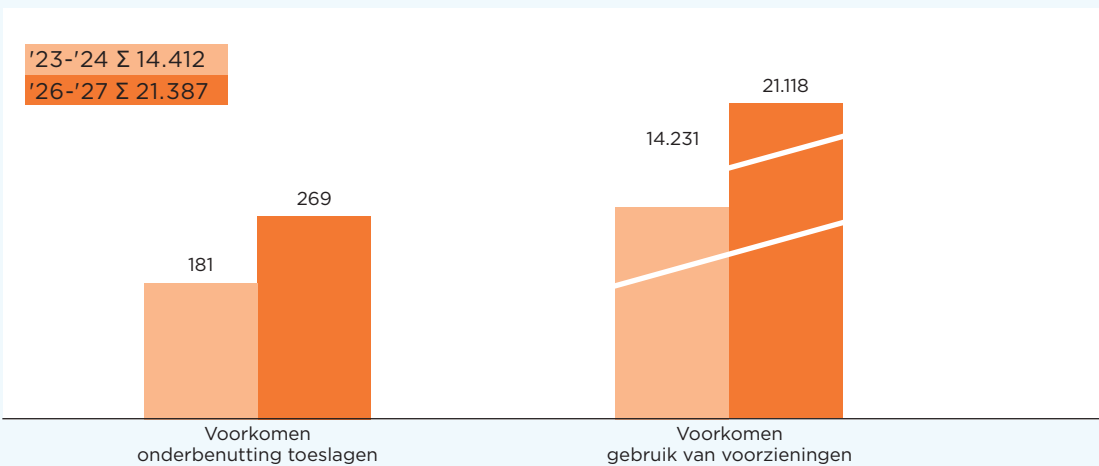
De totale netto micro-economische impact van ‘Hoe word je rijk?’ loopt op tot €21,4 miljoen in ‘26-’27 met de grootste absolute baten voor het rijk en gemeenten

Micro-economische impact per financieringsstroom
(€x1000, ‘26-’27, midden scenario)

- Het Rijk heeft de grootste baten, gedreven door de werkeloosheidswet (€3,7mln) en de voorkomen onderbenutting van toeslagen (€268 duizend)
- Grootste baten voor gemeenten komen uit de bijstand (€4,3mln) en schuldhelpverlening (€2,2mln)

Micro-economische impact per resultaat
(€x1000, ‘26-’27, midden scenario)

- De micro-economische impact van ‘Hoe word je rijk?’ wordt voornamelijk gedreven door het voorkomen van het gebruik van voorzieningen (€14,2mln in ‘23-’24 en €21,1mln in ‘26-’27)

Noot: Zie appendix voor berekeningen scenario's

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

‘Hoe word je rijk?’ weet jongeren te bereiken om de schuldenproblematiek te bestrijden en heeft grote potentie voor nog meer maatschappelijke en economische impact.

‘HOE WORD JE RIJK?’ WERKT

- ‘Hoe word je rijk?’ is een belangrijk initiatief in de strijd tegen de **schuldenproblematiek** onder jongeren in Nederland en sluit goed aan op de leefwereld van de deelnemers.
- De **macro-economische impact** wordt geschat op €4,7mln in ‘23-’24 en zal naar verwachting groeien naar **€7,5mln in ‘26-’27**. Het grootste deel van deze impact komt met €3,3mln in ‘26-’27 voort uit het **indirecte effect**¹. De **micro-economische impact** bedraagt €14,4mln in ‘23-’24 en zal stijgen naar **€21,4mln in ‘26-’27**. Voornamelijk **gemeenten** ervaren de grootste baten (€7,9m in ‘26-’27) wegens verminderde kosten voor **bijstand** en **schuldhulpverlening**.

POTENTIEEL

- ‘Hoe word je rijk?’ heeft al meer dan **69.000** deelnemers onderwezen op het gebied van financiële gezondheid en heeft een groot bereik bij **gemeentes** en **scholen**. In 2024 volgden ongeveer **321 duizend leerlingen**² een opleiding binnen de doelgroep van ‘Hoe word je rijk?’ wat het grote potentieel van het initiatief toont.
- Nieuwe ontwikkelingen zoals **‘buy now pay later’**, **cryptohandel** en **sociale media** zorgen ervoor dat de doelgroep van ‘Hoe word je rijk?’ steeds **kwetsbaarder** en **beïnvloedbaarder** wordt om schulden te maken. Dit onderstreept de **noodzaak** en **potentie** van ‘Hoe word je rijk?’ om de impact verder te vergroten. ‘Hoe word je rijk?’ beschikt daarnaast over voldoende **docenten** om de lessen aan de leerlingen over te brengen.

METEN & MONITOREN

- ‘Hoe word je rijk?’ is al gevorderd in het meten en monitoren van de **directe resultaten** van de onderwijsaanpak op het kennisniveau, handelingsbegrip en de actiebereidheid van de deelnemers.
- In de toekomst kan ‘Hoe word je rijk?’ verder inzetten op het meten van de impact van het programma op deelnemers op **langere termijn** middels bijvoorbeeld surveys en interviews. Zo kan bijvoorbeeld worden gemonitord wat voor impact de onderwijsaanpak heeft gehad op de **arbeidsparticipatie** en **schuldenproblematiek** onder deelnemers die mee hebben gedaan aan ‘Hoe word je rijk?’

¹) Dit betreft de additionele input die bedrijven nodig hebben als een deelnemer meer gaat werken, zoals de aanschaf van laptops; ²) In 2024 volgen 29.590 leerlingen praktijkonderwijs, 191.120 leerlingen zitten op het vmbo, 20.260 leerlingen volgen mbo niveau 1 en 80.790 leerlingen zitten op mbo niveau 2 (Nederlands Jeugdinstituut, 2025)

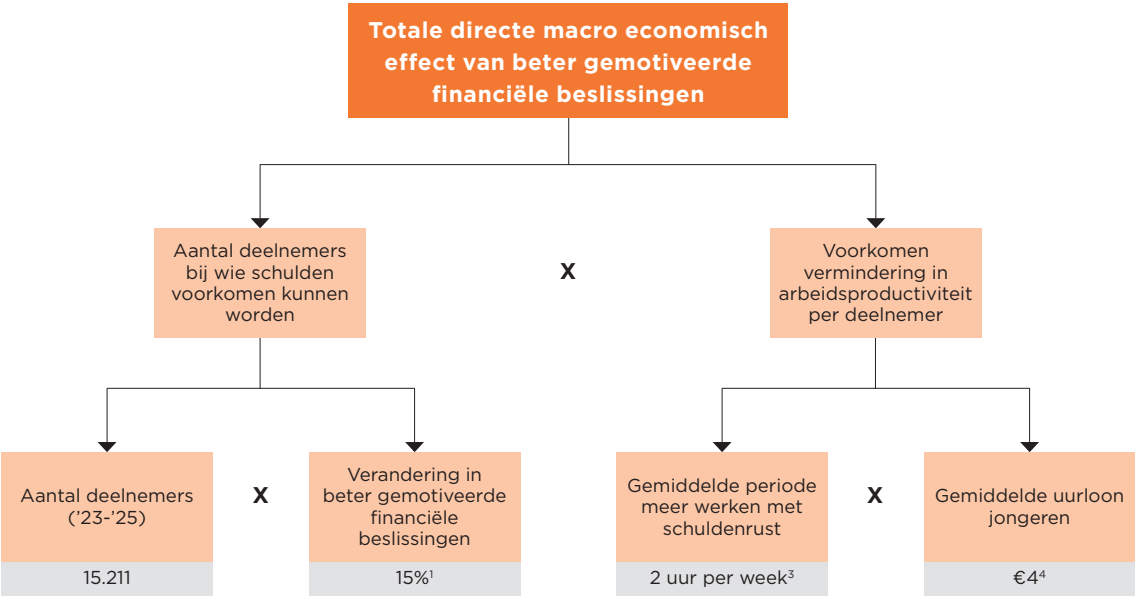
APPENDIX - REKENSHEMA'S

MACRO-ECONOMISCHE IMPACT

De macro-economische impact is de bijdrage van ‘Hoe word je rijk?’ aan het BBP van nederland en bestaat uit het voorkomen van het mislopen van baten en het voorkomen van schuldzorgen.

Macro-economische impact

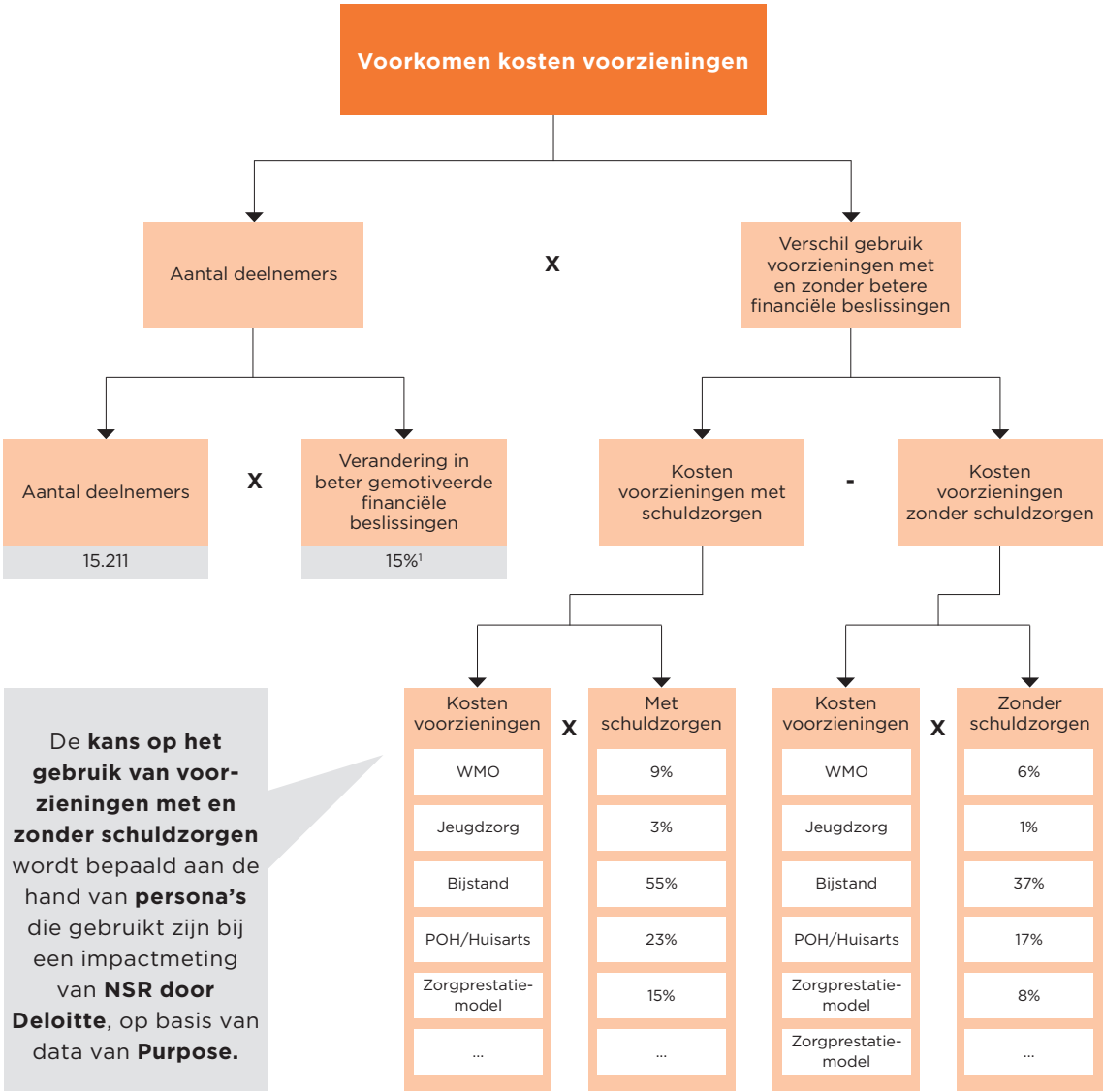
Procentuele verschil in stijging in **kennisniveau**, **handelingsbegrip**, én **actiebereidheid** worden meegenomen in de berekening voor betere financiële beslissingen.

1) Gebaseerd op resultaten van de impactmeting van 'Hoe word je rijk' uit 2021 en 2024; 3) Gebaseerd op een gemiddelde stijging in arbeidsproductiviteit van ongeveer 2 uur per week voor jongeren als gevolg van schuldenrust (uit een andere impactmeting voor een vergelijkbare doelgroep uitgevoerd door Deloitte in opdracht van SchuldenlabNL; 4) Gebaseerd op het gemiddelde te besteden inkomen van een mbo student in 2021

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De micro economische impact van ‘Hoe word je rijk’ door het voorkomen van kosten voor voorzieningen wordt bepaald door te kijken naar de vermindering van schulden onder jongeren door betere financiële beslissingen.

Voorkomen kosten voorzieningen

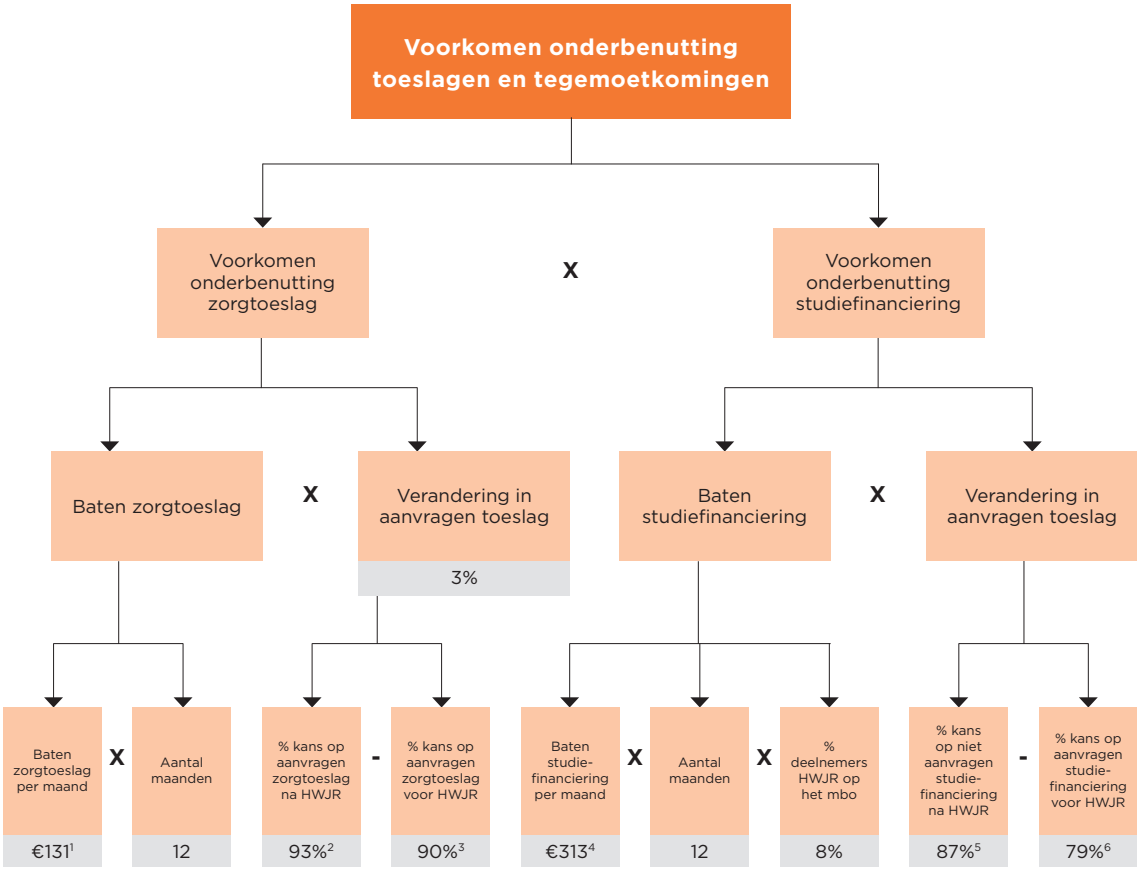

Bron: Impactmeting NSR; Deloitte analyse op basis van data FutureData | 1) Gebaseerd op resultaten van de impactmeting van 'Hoe word je rijk' uit 2021 en 2024

MICRO-ECONOMISCHE IMPACT

De micro economische impact van ‘Hoe word je rijk’ wordt bepaald door het aantal deelnemers bij wie schuldzorgen zijn voorkomen en het verschil tussen kosten van voorzieningen met en zonder schuldzorgen.

Voorkomen onderbenutting toeslagen

Procentuele verschil in stijging in kennisniveau, handelingsbegrip, en actiebereidheid worden meegenomen in de berekening voor stijging in aanvragen zorgtoeslag en studiefinanciering.

Notitie: 1) Maximale zorgtoeslag 2025, aangenomen dat leerlingen binnen de doelgroep onder het maximaal inkomen zullen verdienen (SNS bank, 2025); 2) Gebaseerd op de verandering in aanvragen zorgtoeslag aan de hand van de impactmetingen van 'Hoe word je rijk?' uit 2021 en 2024; 3) Ruim 10% van de huishoudens die recht heeft op zorgtoeslag vraagt deze niet aan (Dienst Toeslagen, 2023); 4) Gebaseerd op het gemiddelde bedrag aan de aanvullende beurs voor het mbo in 2023, (Rijksoverheid, 2023); 5) Gebaseerd op de verandering in aanvragen studiefinanciering aan de hand van de impactmetingen van 'Hoe word je rijk?' uit 2021 en 2024; 6) 21% van de mbo leerlingen die recht hebben op studiefinanciering maakt hier geen gebruik van.

APPENDIX - LESONDERDELEN

APPENDIX

Jongeren in de onder- en bovenbouw worden bij 'Hoe word je rijk?' onderwezen op verschillende onderwerpen die het vaakst tot schulden leiden.

Onderwijsprogramma 'Hoe word je rijk?;

	LESONDERDELEN	LEERDOELEN
Onderbouw	De verleidingen van sociale media	Begrijpen van de invloed van sociale media en de rol van influencers ; weerstaan van online verleidingen .
	Budgetteren kan je leren!	Leren opstellen van een budgetplan ; inzicht krijgen in sparen , lenen en de gevolgen van schulden .
	Geld Spel	Inzicht krijgen in de werking van geld en het maken van financiële keuzes middels een interactief spel .
Bovenbouw	Contracten en mobiele telefonie	Kennismaken met wettelijke verplichtingen bij het bereiken van 18 jaar; leren ondertekenen en begrijpen van contracten.
	Boete	Begrijpen hoe je boetes leest en kunt voorkomen ; dat je boetes meteen moet betalen en de gevolgen van niet-betalen .
	Fraude	Inzicht verwerven in verschillende soorten fraude en de ernst ervan; inzicht in de gevolgen van fraude en wat je niet moet doen.
	Zorgverzekering/toeslag	Inzicht in het principe van verzekeren, leren op tijd te betalen en wat er gebeurt als je niet betaalt; leren toeslag niet uit te geven aan andere zaken dan de premie ; begrijpen hoe en waar zorgtoeslag aan te vragen.
	Studiefinanciering	Leren over de onderdelen van studiefinanciering zoals het studentenreisproduct en beurzen ; leren waar leerlingen recht op hebben en wat de valkuilen zijn en wat wel en niet te doen om in die valkuilen te stappen.
	Incassotraject	Inzicht krijgen in het incassotraject , schuldeisers en betalingsregelingen ; begrijpen wat de impact van schulden maken is middels ervaringsdeskundige jongeren en lokale schuldhulpverlening die langskomen in de klas.
	Geweld en schadevergoedingen	Begrijpen wat de gevolgen zijn van geweld en de verplichtingen rondom schadevergoedingen .

APPENDIX - SCENARIO'S EN BEREKENINGEN INDICATOREN

APPENDIX

De indicatoren financiële beslissingen en verandering in aanvragen zorgverzekering en studiefinanciering zijn berekend aan de hand van de gemiddelde scores van de impactmeting van ‘Hoe word je rijk?’ uit 2021 en 2024.

Benadering indicatoren

Om de indicatoren te berekenen zijn de gemiddelde resultaten op kennisniveau, handelingsbegrip en actiebereidheid van de impactmetingen uit 2021 en 2024 gebruikt. Twee opties om de scores te berekenen zijn geanalyseerd. Het middelste scenario, het gemiddelde van de twee opties, dient als basis voor de berekeningen van de impactmeting.

- **Optie 1 – Gemiddelde scores:** Kennisniveau, handelingsbegrip én actiebereidheid zijn bepalend om betere financiële keuzes te maken. Scores voor de drie resultaten worden bij elkaar opgeteld en het verschil tussen de gemiddelde scores wordt gebruikt als benadering voor de verandering in het maken van verstandigere financiële keuzes. Deze optie vormt de ondergrens van de berekening (Scenario: Laag)
- **Optie 2 – Lineaire scores:** Óf kennisniveau, óf handelingsbegrip, óf actiebereidheid zijn bepalend voor betere financiële beslissingen. Scores voor de drie resultaten worden met elkaar vermenigvuldigd. De procentuele stijging tussen de voor- en nameting wordt gebruikt als verandering in financiële keuzes. Deze optie vormt de ondergrens van de berekening (Scenario: Hoog)

Resultaten impactmeting ‘Hoe word je rijk?’ (Gemiddelde scores 2021 & 2024)

	Onderwerp	Voor	Na	Schaal van 0-1	
				Voor	Na
Kennisniveau	Boete	6.1	8.7	0.61	0.87
	Fraude	5.1	6.9	0.51	0.69
	Incasso	5.4	8.0	0.54	0.80
	Studiefinanciering	3.8	6.6	0.38	0.66
	Zorgverzekering	6.0	7.6	0.60	0.76
			Gemiddelde:	0.53	0.76
Handelingsbegrip	Boete	7.1	8.3	0.71	0.83
	Fraude	6.3	7.8	0.63	0.78
	Incasso	5.0	7.1	0.50	0.71
	Studiefinanciering	3.0	7.6	0.30	0.76
	Zorgverzekering	5.8	7.9	0.58	0.79
			Gemiddelde:	0.55	0.77
Actiebereidheid	ISK	73%	74%	0.73	0.74
	VSO	74%	78%	0.74	0.78
	Praktijkonderwijs	77%	80%	0.77	0.80
	VMBO	80%	84%	0.80	0.84
	MBO	84%	88%	0.84	0.88
			Gemiddelde:	0.78	0.81

APPENDIX - VERVOLG

De indicatoren financiële beslissingen en verandering in aanvragen zorgverzekering en studiefinanciering zijn berekend aan de hand van de gemiddelde scores van de impactmeting van ‘Hoe word je rijk?’ uit 2021 en 2024.

Berekeningen^{1,2}

Input voor scenario's						
Financiële keuzes	Scenario: Hoog		Scenario: Midden		Scenario: Laag	
	Resultaat	Kans op schulden	Resultaat	Kans op schulden	Resultaat	Kans op schulden
Verstandige financiële keuzes voor HWJR	0.62	66%	0.42	43%	0.22	20%
Verstandige financiële keuzes na HWJR	0.78	12%	0.63	28%	0.50	14%
	1.00 ²	0%	1.00	0%	1.00	0%
Verandering financiële keuzes		28%		15%		6%
Zorgverzekering	Resultaat	Kans op aanvragen	Resultaat	Kans op aanvragen	Resultaat	Kans op schulden
Zorgeverzekering voor HWJR	0.65	90%	0.46	90%	0.27	90%
Zorgeverzekering voor HWJ	0.79	95%	0.64	94%	0.49	94%
	1.00	100%	1.00	100%	1.00	100%
Verandering zorgverzekering		4%		3%		3%
Studiefinanciering	Resultaat	Kans op aanvragen	Resultaat	Kans op aanvragen	Resultaat	Kans op schulden
Studiefinanciering voor HWJR	0.49	79%	0.29	79%	0.08	79%
Studiefinanciering na HWJR	0.74	90%	0.57	87%	0.42	86%
	1.00	100%	1.00	100%	1.00	100%
Verandering studiefinanciering		10%		8%		7%

APPENDIX

Een hoog, laag, en midden scenario voor de indicatoren en de kans op schulden zijn gebruikt voor de berekeningen van de impacmeting.

Scenario's

		Gebruikte scenario's					
		Hoog		Midden		Laag	
		Impact HWJR	Kans op schulden	Impact HWJR	Kans op schulden	Impact HWRJ	Kans op schulden
Hoog	Financiële keuzes	28%	66%	28%	43%	28%	20%
	Zorgtoeslag	4%	66%	4%	43%	4%	20%
	Studie-financiering	10%	66%	10%	43%	10%	20%
Midden	Financiële keuzes	15%	66%	15%	43%	15%	20%
	Zorgtoeslag	3%	66%	3%	43%	3%	20%
	Studie-financiering	8%	66%	8%	43%	8%	20%
Laag	Financiële keuzes	6%	66%	6%	43%	6%	20%
	Zorgtoeslag	3%	66%	3%	43%	3%	20%
	Studie-financiering	7%	66%	7%	43%	7%	20%

Hoog scenario: Het hoge scenario is gebaseerd op een kans van 66% op betalingsproblemen voor jongeren met een licht verstandelijke beperking (Movisie, 2020)¹. De impact van ‘Hoe word je rijk?’ is in dit scenario gebaseerd op de gemiddelde scores op kennisniveau, handelingsbegrip en actiebereidheid.

Midden scenario: Het midden scenario dient als basis voor de impactmeting en is gebaseerd op de gemiddelde waarden van het hoge en lage scenario.

Laag scenario: Het lage scenario is gebaseerd op een kans van 20% op problematische schulden onder jongeren tussen de 18 en 27 jaar (NVVK, 2024). De impact van ‘Hoe word je rijk?’ in het laagste scenario is gebaseerd op een vermenigvuldiging van de scores op kennisniveau, handelingsbegrip en actiebereidheid.

Bron: Resultaten impactmeting van ‘Hoe word je rijk?’ 2021 en 2024 | 1) Actiebereidheid is niet per lesonderdeel gemeten. Voor de veranderingen in zorgverzekering en studiefinanciering zijn daarom de gemiddelde scores van de voor- en nameting voor actiebereidheid meegenomen. In 2021 is er alleen een nameting voor actiebereidheid gedaan; 2) Aangenomen wordt dat als iemand een 10 scoort op een onderdeel dit betekent dat er 100% kans is op verstandige financiële keuzes. Een 1.00 als resultaat betekent dus 0% kans op schulden. Hierbij is een schaafactor gebruikt waarbij de getallen zijn genormaliseerd tussen 0 en 1, wat helpt om de cijfers overzichtelijker te maken.

1) Ongeveer 15% van de Nederlandse bevolking heeft een IQ lager dan 85 (de grens voor een licht verstandelijke beperking). In de schuld-hulpverlening heeft ongeveer 25% van de cliënten een licht verstandelijke beperking. In relatieve termen heeft iemand met een licht verstandelijke beperking 66% meer kans op schulden (25% is 66% meer kans dan 15%) (Movisie, 2020)

APPENDIX - AANNAMES

APPENDIX

De aannames die ten grondslag liggen aan de impactmeting zijn opgesteld en gevalideerd aan de hand van deskstudie en een workshop met ‘Hoe word je rijk?’.

Categorie	Indicator	Aanname	Eenheid	Bron & toelichting
‘Hoe word je rijk?’	Vermindering in kans op schulden door beter gemotiveerde financiële beslissingen na deelname ‘Hoe word je rijk?’	15	%	Op basis van percentuele stijging in kennisniveau, handelingsbegrip en actiebereidheid. Gebaseerd op de resultaten van de impactmeting van ‘Hoe word je rijk?’ uit 2024
	Verandering in kans op aanvragen studiefinanciering na deelname ‘Hoe word je rijk?’	8	%	
	Verandering in kans op aanvragen zorgverzekering na deelname ‘Hoe word je rijk?’	3	%	
Arbeids-productiviteit	Gemiddelde periode meer werken met schuldenrust jongeren	2.3	uur per week	Gebaseerd op een gemiddelde stijging in arbeidsproductiviteit van 2.3 uur per week voor jongeren als gevolg van schuldenrust (uit een andere impactmeting voor een vergelijkbare doelgroep uitgevoerd door Deloitte in opdracht van SchuldenlabNL)
	Gemiddelde maandsalaris jongeren	646	€ per maand	Gebaseerd op het gemiddelde te besteden inkomen van een mbo student in 2021 (Nibud, 2021)
Toeslagen	Baten zorgtoeslag per maand	131	€ per maand	Maximale zorgtoeslag 2025, aangenomen dat leerlingen binnen de doelgroep onder het maximaal inkomen zullen verdienen (SNS bank, 2025)
	Baten studiefinanciering per maand	313	€ per maand	Gebaseerd op het gemiddelde bedrag aan de aanvullende beurs voor het mbo in 2023
	Aantal deelnemers van ‘Hoe word je rijk?’ op het mbo	8	%	Data ‘Hoe word je rijk?’
Bijstand	Kosten bijstand	1,345	€ per maand	Uitkering vanuit de participatiewet voor alleenstaanden voor 21 jaar en ouder
	Jongerennorm	25	% van de uitkering	Jongeren tussen 18 en 21 krijgen te maken met de jongeren-norm voor de bijstand. Zij krijgen ongeveer een kwart van de normale bijstand voor jongeren van 21 jaar en ouder (Binnen-landsbestuur, 2021)
	Gemiddelde duur bijstand	12	maanden	De gemiddelde verblijfsduur in de uitkering van alle bijstands-gerechtigden was eind 2022 zes jaar. Omdat de impact per jaar wordt gemeten wordt een maximum periode van 12 maanden aangehouden (Divosa, 2022)
	Kans op bijstand met schuldzorgen	50	%	Purpose / NSR
	Kans op bijstand zonder schuldzorgen	37	%	Purpose / NSR
Zorg	Kosten POH/Huisarts	426	€ per deelnemer per jaar	NZA, 2023
	Kans op POH/Huisarts met schuldzorgen	23	%	Purpose / NSR
	Kans op POH/Huisarts zonder schuldzorgen	17	%	Purpose / NSR
	Kosten Zorgprestatie-model (GGZ)	5,333	€ per deelnemer per jaar	NZA, 2023
	Kans op Zorgprestatie-model (GGZ) met schuldzorgen	15	%	Purpose / NSR
	Kans op Zorgprestatie-model (GGZ) zonder schuldzorgen	8	%	Purpose / NSR
	Kosten Chronisch ziek	7,610	€ per deelnemer per jaar	Bevat kosten voor longkanker, diabetes, hart- en vaatziekten, COPD en reuma (Volksgezondheidszorg.info)
	Kans op Chronisch ziek met schuldzorgen	61	%	Purpose / NSR
	Kans op Chronisch ziek na schuldzorgen	50	%	Purpose / NSR

De kans op het gebruik van **voorzieningen** met en zonder schuldzorgen is beoordeeld op basis van een eerdere **impactmeting** voor **NSR**, waarvoor persona’s opgesteld zijn met data van **Purpose**

APPENDIX

De aannames die ten grondslag liggen aan de impactmeting zijn opgesteld en gevalideerd aan de hand van deskstudie en een workshop met ‘Hoe word je rijk?’.

Indicator	Indicator	Aanname	Eenheid	Bron & toelichting
WW	Gemiddelde maandsalaris jongeren mbo	646	€ per maand	Gebaseerd op het gemiddelde te besteden inkomen van een mbo student in 2021 (Nibud, 2021)
	Gemiddelde hoogte WW uitkering	73	%	Gemiddelde tussen de hoogte van de WW uitkering tijdens de eerste twee maanden (75%) en na de eerste twee maanden (75%) (Rijksoverheid)
	Gemiddelde periode WW uitkering	4	maanden	Purpose / NSR
	Kans op WW uitkering met schuldenzorg	55	%	Purpose / NSR
	Kans op WW uitkering zonder schuldenzorg	29	%	Purpose / NSR
Jeugdzorg	Kosten jeugdzorg	1,258	€ per deelnemer per jaar	Jeugddautoriteit, 2023
	Kans op jeugdzorg met schuld-zorgen	3	%	Purpose / NSR
	Kans op jeugdzorg zonder schuldzorgen	1	%	Purpose / NSR
Wmo	Gemiddelde kosten inzet Wmo per deelnemer per jaar	4,601	€ per deelnemer per jaar	NVVK, 2023
	Kans op Wmo met schuldzorgen	9	%	Purpose / NSR
	Kans op Wmo zonder schuld-zorgen	6	%	Purpose / NSR
Ziektever-zuim	Gemiddelde kosten ziekteverzuim	350	€ per dag	NN, 2023
	Gemiddelde duur ziekteverzuim jongeren (15 tot 25 jaar)	3	dagen	CBS, 2023
	Kans op ziekteverzuim met schuldzorgen	10	%	Purpose / NSR
	Kans op ziekteverzuim zonder schuldzorgen	9	%	Purpose / NSR
Afschrijving schuldeisers	Gemiddelde hoogte conventionele schuld jongeren in 2022 (18 t/m 34 jaar)	22,113	€ per deelnemer	NVVK, 2023
	Gemiddelde afschrijving conven-tionele schuld	85	%	Het percentage schulden dat niet geïnd kan worden ligt tussen de 80% en 90%, daarom wordt er uitgegaan van 85% (Rijksoverheid, 2024)
	Kans op problematische schulden met schuldzorgen	43	%	Gemiddelde scenario kans op problematische schulden (zie appendix – scenario's en berekeningen indicatoren)
	Kans op problematische schulden zonder schuldzorgen	28	%	Gemiddelde scenario vermindering kans op problematische schulden (zie appendix – scenario's en berekeningen indicatoren)
Schuldhulp-verlening	Kosten schuldhulpverlening per hulpvraag	8,121	€ per deelnemer per jaar	NVVK, 2023
	Kans op schuldhulpverlening met schuldzorgen	25	%	Purpose / NSR
	Kans op schuldhulpverlening zonder schuldzorgen	10	%	Purpose / NSR

De kans op het gebruik van **voorzieningen** met en zonder schuldzorgen is beoordeeld op basis van een eerdere **impactmeting** voor **NSR**, waarvoor persona's opgesteld zijn met data van **Purpose**.